

Szerkesztőség

és

kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szentháromság-tér 3.
hova a lap szellemi
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak közzendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre . . . 8.— K
Félévre 4.— K
Negyedévre . . . 2.— K

vidéken:

Egész évre . . . 9.— K
Félévre 4.50 K
Negyedévre . . . 2.50 K

Egyes szám ára
10 fillér.

Feloldó szerkesztő:

BELEZNY LÁSZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Laptulajdonos:

DARÁNYI FERENC.

Ingyen tankönyvek a gyermekeknek.

A kassai tanítótestület országos mozgalmat indít még pedig oly irányban, hogy az elemi iskolák tanulóit a kultuszminister ingyen tankönyvekkel lássa el.

Akkor, amidőn törvény mondja ki az általános tankötelezettséget, amikor az írni és olvasni tudás ma már mindenütt megkövetelt kvalifikációt képez, nem elég arról gondoskodni, miként büntessük azt, aki a tankötelezettség alól magát ki akarja venni, hanem módját is kell találni annak, hogy a tanuló előhaladást mutathasson fel s másrészt, — mert a tankötelezettség általánosságban van kimondva, tehát szegényre és gazdagra egyaránt kötelező — gondoskodni kell arról is hogy a szegény szülő anyagilag meg ne legyen terhelve, sem az anyagiak hiánya ne legyen ok arra, hogy a törvény rendelkezését áthágja.

Főleg az elemi iskolákban szá-
zakra megy azon szülők száma, a
kiknek helyzete nem engedi meg
hogy gyermekeiket a szükséges
írószerekkel és tankönyvekkel ellásák
mert bár e könyvek egyenkint talán
nem drágák, azonban együttvéve
mégis oly összeget képviselnek, mely
ha egyébre fordítható, még segítene
is a szülők anyagi helyzetén. Tankönyv
nélkül pedig tanulni nem lehet, sőt
még a szorgalom is apad, ha a diák-
nak nincs meg az az eszköze, amely
szükséges ahhoz, hogy ismereteit
gazdagítsa és részére biztosítsa az
alapos tudást.

A terv tehát az hogy az állam
ingyen adjon tankönyveket. Ez ter-
mészetesen kissé megterheli az állam
budgetjét s ezért nehogy ez elő-
fordulhasson, a terv másik része az,
hogy a könyvek árát, adó után szed
né be a kormány, még pedig oly

képen hogy a gyermektelenek, vagy
agglegények fizetnek a legmagasabb
adót, viszont a gyermekek számára
mérten kisebednek az adóösszeg,

Ez volna tulajdonképen az u. n.
agglegényadó, a melynek minden
körülmények között van létjogosult-
sága.

A kassai tanítók mozgalma tehát
nagyon helyes s azt hisszük méltányos
is. Mert igazságosabb, hogy a
gyermektelenek — tehát kevesebb
gonddal élők — fizessenek a tan-
könyv alapra, mint az a szegény
napszámos, aki kora reggeltől késő
estig dolgozik, hogy gyermekének
kenyeret tudjon adni.

Ez a mozgalom szerintünk or-
szágszerte visszhangra fog találni s
rövidesen meg lesz a kellő eredménye.

TÁRCA

Vitéz Hány János levele Kóróhoz.

Kelt beces levelem Turin városából,
Vitézi tettem dicő országából,
A hol annyi hősi győzelmet arattam
S a hol annyi csókban fürdött meg az ajkam.

Mint illik, engem is meghívtak Rómába,
S utközben benéztem Turin városába,
A hol annyi évig ettem a profántot,
Cipeletem a puskát, meg a cakumpakkot.

A ki áldója van! Dehogy cakumpakkot,
Prüszögést hallottam s tollam megbicsakolt.
Huszár voltam biz én, az is a javából,
Müyet csak Hadur küld fényes meyerszágból

Hát a Jász Ujságból itt olvasom a hírt,
A mit én felöttem Koró barátom írt.
Szép a megfizetés köszönöm is nagyon,
De más dicsőségét rám kenni nem hagyom!

Hogy a kiegyezést én csináltam, vajjon,
Dehogy is én, dehogy, nem értek én ahhoz

Én csak verekedtem s győztem vitézséggel,
De ki nem egyeztem semmiféle néppel.

Azt hagyom a falum Içig zsidójának,
Kinek szállójába csak az urak járnak
Az tud egyezkedni, nála az csak tréfa,
A mikor legelőcsőbb: Ötven szalálékra.

Ebadia zsidó! Egy srép vasárnapon
Kint ülök a rózsás muskális udvaron,
Mikor Içig zsidó csoszog elem lassan
S kőnyörög hogy szavát szépen meghalgasam

Nem mást akart tőlem vitéz katonatul,
Mint hogy ingyen igyam én az ő borából,
Nem kér ő fizetést ugy éjjen, mér kérne,
Cshak a vithéz oram mindéthéj mesélne!

Kidobtam a zsidót, ki én, az angyalt!
Hogy az öbégatva haza alig talált.
Csak nem hallgatok én, a csabító szóra,
Ézért a Sas-korból kigolyóztak vára,

Én a dicsőségért ontottam a sok vért,
Becsületemet csak nem adom el borért,
Gazdag is lehetnék! De jobb így szegényen,
Mert ha gazdag vónék, mit hinnének nekém?

Azért én mesélek uri paksióbul,

Mindenki megérti igazat a szóbul:
Megtiszteltetésnek veszi Içig tehát,
Mikor barátságból megiszom a dórát.

De a fránya diák kiegyezett velem,
Hogy ő a vesémbé csak prüszögjön bele
Mert akhor vitéz ur sokhát mesél szépen,
S ha nem cseppen-csurran egy-khét bankó
nékem!

Hát ha az Içiggel én ki nem egyezém,
Az osztrákkal mikép egyeztem volna én?
Mikép mikor s hogyan, hiszen a csatákban
Az osztrák sogornak csak a hátát láttam.

Hej azt is csak akkor, mikoron remekben
Rajta a hatvágsát vágicsselekedtem,
Nem értek a szóhón, nem vagyok én diák
Én csak karddal irom meg a históriát.

De most befejezem hosszú episztolám,
Mert az állomáson már várnak én réam,
Haminç tábornoka az olasz királynak
Teljes parádéban csak én réam várnak.

Réam, hogy Rómába ők elkísérjenek
Barátom: az olasz királyhoz engemet,
Megbecsültek mint hát mindenüt e földön
Megírom majd! addig parolámat küldöm.
vitéz Hány János.

Megyei és városi ügyek.

— **Állategészségügyi felügyelet.**
A földművelésügyi miniszter legutóbbi rendelete szerint az állategészségügyi rendőri igazgatás mindinkább fokozódó igényei miatt a központi állategészségügyi felügyelő állás e hó elsejével betöltött. Ennek következményeként az állategészségügyi kerületek új területi beosztást nyertek, amely szerint vármegyénk az első, vagyis a budapesti déli kerület felügyelje, illetve Wuest de Velberg Jenő m. kir. állategészségügyi felügyelő alá tartozik. Összesen kreditalított az egész országban tíz kerület.

Vadászterület bérbeadás. Jászberény város határában levő vadászterületekre nézve e hó 4-én tartott meg a város közhatalánál Mosó h. polgármester előnölete alatt a nyilvános árverés, melyen az érdeklődő vadászaink sorából igen sokan vettek részt. Az árverés eredménye szerint a 48 ezer holdnyi vadászterületből 6 évi időtartamra az ugynevezett felsőmezői területet Goszt-honyi Géza puskaterekudvari földirtókos vette ki 501 korona évi haszonbérért, a borsóhalmi részen eső területet Vavrik Endre helybeli földirtókos 310 koronáért, s a többi összesen 5 parcellából álló területet a vadászársaság. A bérlet ezen árverés szerint az előző tíz évi bérleti ciklus-tól eltérőleg körülbelül 700 koronával most kevesebbet fog jövedelmezni.

Új közegészségügyi kör. A m. kir. belügyminiszter jóváhagyta a járszfélsőjárás főszolgabíró előterjesztéséhez képest a vármegye alispánja által tett ama intézkedést, mely szerint a járszfélsőjárás körében egy pestmegyei község bevonásával új egészségügyi kör fog létesíteni, külön körörorvosi állás szervezésével. A Felsőszentgyörgyi székhelyű való új ideális egészségügyi körhöz fognak tartozni vármegyénk-ből P. Monostor és Pestmegyéből a közeli Szentlőrincváci községek.

A községi választók névjegyzékének megállapítása céljából Jászberény város igazoló választmánya e hó első felében fog ülést tartani és pedig a polgármester által javasolt e hó 9. 10. vagy 12-ik napján.

Tisztújítás Jászárokszálláson. Jászárokszállás képviselőtestülete holnap, hétfőn tartja a járási főszolgabíró vezetése mellett a megüresedett tisztviselők betöltésére nézve a tisztújításérteket. Értesülésünk szerint a főbírói székre pályáznak: Agócs János és Nótézs István, az előbbi megválasztása teljesen valószínű. A községi állásra: Dósa Antal; a tanácsosi állásra: Tóser Máttyás, Tóth Ferenc és Gyulács Gábor; az adóellenőri állásra: Farkas Alajos és Precsinszki Kálmán, végül a szállásbiztosi állásra: Farkas Pál II.

Jászberény választói. Jászberény város önálló választókerületében az 1912 évre érvényes és most közszemlélendő országgyűlési képviselő választók névjegyzéké szerint lesz összesen: 2553 választó, mely szám kerületenként így oszlik meg: az elsőben összeartott 236, a másodikban 258, a harmadikban 215, a negyedikben 266, az ötödikben 240, a hatodikban 143, a hetedikben 149, a nyolcadik közigazg. kerületben 261, a tanyákou 625 és idegen helyen tartózkodó 160, Összesen 2553. A mult évről, vagyis a jelenévi állandó névjegyzékből elhalalozás, elköltözés, illetve megfelelő adóhiány miatt leghagyottat a 8 közig. kerületben, tanyán és vidéken lakó 137 és felvetett újból összesen 127.

Közegészségügyi bizottsági ülés.
Jászberény város közegészségügyi bizottsága tegnap szombaton délelőtt fél 12 órakor ülést tartott dr. Szombathy István előnölete alatt, mely alkalommal a peresi tanyákou a gyermekek között uralgó kanyarójárvány miatt az ottani iskolák bezárására hozott javaslatba.

A vásár mai jelentősége és jövő formája.

A „Jasz-Ujság” számára írta: Nagy László Endre II.

Az az érv, amelyet általánosságban fel szoktak hozni a vásárok mellett, hogy ott olcsóbban meg lehet kapni az árukat nem áll. Mert igenis nagyon sok tapasztalat az ellenkezőt bizonyítja, t. i. még sokkal drágábban, mert ami árra nézve olcsó, az minőségese sokszor mennyiségese is (hisz család számtalanszor fordult itt elő) mindannyiszor nagyon is hitvány, csak látszat-ra szép áru, amelyet kereskedésben sokkal olcsóbban be lehet szerzeni. De hogy is adhatná az az iparos vagy kereskedő olcsóbban cikkei, mikor fizetni kell a drága fuvarbért, a vásári helyzettől, a napi élelmet és még sok minden egyebet; utóvégre csak nem csinál magának vesztéséget, emélfogva kénytelen drágábban adni áruit, mint közönségesen vagy pedig kevésbé kidolgozott cikkeket visz vásárra, mely fele annyi ideig sem tart el, mint a jól kidolgozott avagy hitvány anyagból jól kidolgozott, ami ugyan egyre megy. Azért szokták rossz munkára mondani, hogy „vásári”, amely már egészen közkeletűvé is vált. Mindazonáltal a viszonytákos nyereség ígyképen sem lesz nagyobb a rendesnél. De meg ki lehet téve annak az eshetőségnek is, hogy nem kelendő árúja és magas napi kiadásokkal szemben csekély bevétellel kényserlül hazamenni. Hasonlóképpen áll ezen elvetetés az által vásáronkál is, csak annyiban változik, hogy itt a kereslet mindig nagy s az árak

is többnyire nagyobbak a rendesnél, de a kiadások nagysága és a nem kelendőség esélye ugyanígy fennállanak.

Igaz, hogy a kereskedő vagy iparos nagyobb forgalmat csinál vásár alkalmával, mint bármikor, de ne legyen csak cikkeiből kirakodó vásár, majd lesz mindjárt nagyobb forgalma, mint rendszeren lenni szokott s amellét nem kell az amugy is kockázattal járó üzletet a vásárralással még jobban kockára tenni, továbbá nem kell annyit fáradságra, törni magát, éjelezeni, esőben, hóban, fagyban és melegben egészségét veszélyeztetni, végül magát esetleges szerencsétlenségnek kitenni.

Felhozak az általános közszükséglet tárgyát képező értékcikkeknek a vásárokon való árusítása mellett azt is, hogy azon eladó, akinek már sikerült tudnia jó pénzért árúján, ha valamire szüksége van, azt mindjárt ott helyben megtalálja. Szóval ad is, vesz is (a régi csekereskedés még megmaradt formája) az az egy helyen és időben kétdoldalú jogügyletet köt. Nem kell tehát neki hazamenni és aztán még egyszer a szükséglet áránért fáradságra. Ez igaz, nagy kényelem s talán néha — de minden esetben — fáradságot kímél meg, máskülönben pedig úgy áll a dolog, hogy azon árukat a vásárrt tartó község vagy város üzleteiben szintén megkaphatja s amellét — mint fentebb kifejtettük — jó pénzért rossz árut vesz s így a kényelemnek is megadja az árát.

Azaz is szoktak érvelni még a vásárok gyakori tartása és kiterjesztése mellett, hogy a községeknek, városoknak, általában a vásári jog tulajdonosainak a vásári helypénz sok hasznót nyújt, növeli a vidék vagyonosodását és emeli a forgalmat, a melyre még kitérek. Látnyuk és tapasztaljuk nap-nap után, hogy hány község kérvényez, futkózók vásárokat tartathassáért és ha a vásár rossz időre vagy állhatetőség miatt elmarad, pótvásár engedélyezésért folyamodik. Megengedem, hogy sok esetben így áll és helyén való a dolog, de vegyük hozzá most a vásárok közpénz és kisgazda osztályának az itál mértéketlen élvezete által előidézt erkölcsi károsodását — amely osztály érdekében van tulajdonképen a vásár jelenlegi formája érvényben, nem a közepostály és intelligencia érdekében, aki szintén utálja a vásárt s ha véletlenül megfordul benne, csak éppen kiváncsiságból vagy tanulmányozásból teszi — ilyen körülmények között nem a vásárok minden kis községre való kiterjesztése mellett, sőt ellenkezőleg annak megszorítása és korlátozása érdekében kellene állást foglalni.

Igaz még végül az is, hogy a vásárok alkalmával nagy a vámtorgalom és általában véve a vásár élenkénti látszik

Többszörös kitüntetésben részesült
szencziós csodaháziszer a
DE BOROVSKY-FÉLE

BOROLIN,

mely városunkban is megjelent. Ez házi szer hatásában és erőakótásában felülmúlhatatlan gümökörös izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás, továbbá minden megülés okozta bajok, mint rheuma, közvény, csusz, ischiás, izületi lob és zabában szenvedők, végül fagyás okozta és égési sebek fájdalomának megszüntetésére. KIVÁLÓ FERTŐTLENÍTŐ ÉS TESTVŐ HÁZISZER. KAPHATÓ városunkban a következő cégeknek: Borács János gyógyszerárban és Hóji Vilmos kereskedésében. Jászárokszálláson: Szűcs Dező gyógyszerárban. Tiszaroffon Lenárd Dező fodrászatában. 1.20, 2.— és 2.50 koronás árvekben. Készítik: Dr Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77.c. szám.

az ipart, kereskedelmet, forgalmat. Azonban ennek a forgalomnak a lényege semmit mondó; egyrészt, mert nagyon sok kicsi, mely a forgalmat csinálja, egészen céltalanul megy a vásárra, másrészt pedig azon okból, hogy a mai vásári viszonyok egyáltalánban semmiféle erkölcsi értékkel, sem haszonnal nem bírnak.

A vásárosz tehát sem az iparosra, sem a kereskedőre nézve nem jó és biztos üzlet. De hát mit csináljon, ha meg akar élni, vásározni kell mert, „kunschaftjai”, akik a közép és alsó osztályból kerülnek ki, ezt cselekszik. Ezekből továbbá látható az is, hogy a szükségleteknek a vásáron való beszerzése semmi pénz megtakarítás vagy haszonnal nem jár s a vásárra való járkalás nem előnyös.

Tejszövetkezeti tanulmányut.

A tejszövetkezet létesítésének mozgalmáról már több ízben adtunk hírt lapunkban s azt mint agrikulatális szövetkezést örömmel fogadtuk akkor, amiód annak létesítésével a város közönségének egészségi érdekeit látjuk első sorban szolgáltni.

A tejjgazdaság szakszerű bevezetése esetében kétségkívül orvoslattani fognak azon mirabábilis állapotok, melyek a vevő közönség sérelmére a piaci beszerzés alkalmával az egészséggügy veszélyre lépten nyomon megnyilvánulnak és jövesen panaszoltatnak.

Hogy a tejjgazdaságnak szövetkezése utján való fejlesztése, mily arányban gazdasági haladás lehet egy város életében, arról gazdáink a hét folyamán tett mosonygyei tanulmányi kirándulás alkalmával gazdag tapasztalatokat szereztek.

Mint jeleztek a kirándulók szerdán este utaztak el szám szerint huszan *Vénis Gyula* kir. földmives iskolai igazgató vezetése alatt Jászberényből. A kirándulók csütörtökön érkeztek meg Levélre, hol is a vasuti állomáson *Ujhelyi Imre*, a gazdasági akadémia igazgatója fogadta a társaságot. Itt egész napon át a tejszövetkezetek tejmérték berendezését s az egyes kisgazdák mintaszéri tehenészetét szemlélített meg.

Utazásról a kirándulók pénteken reggel utaztak el vonaton a mosony-szentjános, szent-péteri és mosony-szalóki szövetkezet megtekintésére, honnan aztán omnibusz kocsiokon Magyaróvárra hajfakták *Ujhelyi Imre* gazd. akadémiai igazgató kaulauzolásával, hol megint Frigyes főherceg nagyszabású tehenészetét nézték meg.

Ezzel aztán a tanulmányutja véget ért a jászberényi kirándulónak, kiknek igen szíves fogadtatásban volt mindenütt részüök és az impressziójuk az, hogy a tehenészetek mindenütt a legnagyobb tisztasággal és a kisgazdák által példának nem a cseldek, hanem önmaguk által vannak kezelve. A tehenek Mosonygyében rendkívül jókarban lévőök, nagyok és 8-9 métermázsás nehezek.

A tanulmányi kirándulók tegnap szombaton érkeztek haza.

Regényről, táncról és egyebekről ::

III.

Egyébként a nem keresztény sajtó termékeit olvasni, terjesztetni, támogatni, — azt csak mi katolikusok tesszük. Vagy láttak-e önök, hogy Luther és Cálvin hivi elkapkodtak volna a Szent-István-Társulat kiadványait, olvassmányait, regényeit? . . . Avagy egy izraelita polgártárs buzgólkodott volna az Alkotmány, Ujlap, Jász-Ujság terjesztése körül, avagy egy mohamedán ember keresztény lapokat járattot volna kizárólag.

Csak mi katolikusok, mi katolikusok ezerszámra járattuk a keresztény ellenes sajtó termékeit, szegyejük a kifejezetten katolikus irodalmi termékeket, napi lapokat, folyóiratokat.

A legkisebb fogyatkozását a katolikus lapoknak és könyveknek és mammoth nagyságúnak tüntetjük fel, sőt már azt is hibának rójuk fel neki, hogy bátor, katolikus szemlélő s ebben a felekezeti harcok felidézését látjuk: míg ellenben az ellenes sajtóknak ellenünk irányult gorbombaságait, rögátsait szellemes élelődelőnek vesszük, györgkednek naivságnak tüntetjük fel és — előfizetünk rá, — ez már nem felekezeti háborgatás, ha minket ütnek. — Sokaknak a katolikus sajtó mostohagyermek és a mostoha, az a kegyetlen mostoha — mi vagyunk, katolikusok.

De legyen elég a sópánkodásból . . . A párbajról és táncról is akarok szólni.

Mi köze a nőknek a párbajhoz és talán a táncot is az Orkus alvilágába akarja-e ez a sötétenc száműzni? No hát ezért nem akarjuk mi a katolikus sajtót olvasni — terjesztetni, mert az csak tömjénfűtő illatra, mialyádrákgásra, olvasó-pengetésre akar szoktatni bennünket. Nem vagyunk mi koporsóba temetkezett trapisták!

Igy fog gondolkozni egyik-másik olvasóm.

Felelek.

Krisztus Urunk példájára hivatkozom.

Nem temetkezett ő sem el, mihiely megkezdte nyilvános szereplését. Elfogadta a meghívást lakodalomra, lakomára — még elseneségi részéről is; még a megvetett vámosokat sem kerülte el, hozzájuk is betétt; elfogadta a bűnbánó bűnös nő drága illatos olaját, ő leereszkedett a szegény nyomorultakhoz; ő az emberek között élt, evett, beszélt — és ezt mindig úgy tette, hogy minden jó akaratú ember a rajongással megszerette ezért, s boldognak érezte magát mindenki, aki vele szóba állhatott. Ami tisztesség, szép, vonzó, szível-lelket nemestű és felemelő azt ő nemcsak megengedte, de maga is cselekedte. És a mi Árpádházi-gyöngyünk, a kedves szent Erzsébet, estele tőle a nemes, előkelő keresztény életmódot a világban.

Éz az egyik felelet. Az általános.

A másik a párbajra vonatkozik. Éz részletes.

Van nekem itt, erre vonatkozólag egy eredeti (vagy talán nem is eredeti) gondolat.

Ha a nők kezökbe veszik a párbaj ügyet, egy-kettőre meg lesz oldva a párbajkérdés.

Ha a nők mozgalmat indítanak ezen barbár szokás kiküszöbölésére, ha agítanak, tömörülnek, b e s z é l n e k ellene, ha csatlakoznak a párbajellenes ligához, de ne csak nevek beírásával, hanem oly módon is, hogy minden alkalommal, társas összejöveteleknél, férfiak és nők társaságában komolyan és férfiasan kijelentik, hogy ezen „embermészárosok”, a párbajozni szerető érelen, sokszor még bajszatlan zöld-sárgás csőrűek — bojkottálva lesznek a nők köréből, s már a küszöbnél kijelentik a lényos mamák, hogy azt át lépni csak azon bátor férfiaknak szabad, akik ezt az afrikai vadakhoz illő veredést komolyan elítélik, a becsületsértéseket kerülük, a megsértett becsület bocsánatkéréssel viszállítják, jóvá teszik. — Ehhez ugyan több férfias erő kell, mint a karddal való hadonáráshoz és a levegőnek átlýkugtatásához . . .

Tehát, mint mondtam, táncról — színházról nem szólok semmit. Legelőbb én nem. Napoleon, egy igen szép — talán szerelmes jelenetekkel erősen tarkított — darab alatt elszundikált. Éz a nagyszabású férfiú, ez a (a szabóságok azonban egy cseppet se érő) nagy alakja a történelemnek — a ruha és az emberi szenvedélyek eszközével eredménytájházós, hatástvádszó színházkassza vagy pénztártómétre dolgozó mókára rá se hederített, egy hozzá méltó apródja pedig, (később érsek lett), meg a szinpadra sem nézett, hanem — őh egék, csak most ne roskadjak össze, — — olvasót imádkozott a színházban, amit csak Napóleon tett észre és emiatt rendkívül nagybecsülte ezt az erős akaratú fiatal kis katonát. (Éz így történt egyszer, s többször nem fog ismétlődni, hanem, ha a darab rossz, hátat kell neki fordítani, hazamenni st.)

(Folytatjuk.)

Gyilkosság és öngyilkosságok Szolnokon.

— A Jász-Ujság tudtása —

Szolnok május 4.

Szombaton este halálos veredést rendezett egy néhány szolnoki csirkelök, névszerint Palla Ferenc, Balogh Mihály, Balázs Gáspár, Bali Lajos, István és Bertalan. Egy rékasi-úfi csapszékben mulatozó az elvetemült banda, s úgy 11 óra felé eltávoztak, de nemokára halálsápadtan rohant vissza Balogh Mihály, ki maga is már két sebből vérzett, hogy jöjjenek segíteni, mert Palla mindjárt meghal.

A kocsmában lévőök siettek a földön fetregő Palla segítségére, de hiába volt minden igyekezet, Palla Ferenc nem tért magához, nemokára meghalt. — Tudósítónak volt alkalma a meggyilkolt nejjével beszélni, aki azt mondotta, hogy férje most kapta ki a fizetést s ezzel a pénzzel leült

a csavargókkal kártyázni; úgy látszik Palla nyert, meghát volt is neki egy kis pénze, megírtyelték Balék, (kiderült, hogy ők voltak a tettesek) s bicskájukkal kioltottak egy emberfelet. Balékát az ügyészségre kísérték. — Ilyenkor elgondolkozik az ember, hogy hát nem is oly kegyetlen dolog a státnárius. meg az okasztófa.

Ugyancsak Szolnokon két ember dobta el könnyelműen magát az életet, az az életet, amellyel csak a Teremtő rendelkezhet. — Szudi András volt hentesmester és Kaszab János takarékpéztári főkönyvelő. Szudi bűnös tettét buskomorsággal, Kaszabot meg nagyfokú idegességgel akarják mentetni. Legyen nekik kegyelmes a legszigorabb Bíró.

UJDONSÁGOK.

— **A magyar kormány gyažu.** Hieronymi Károly, Magyarország kereskedelmi miniszterét, a kormány egyik legrokonszenvesebb tagját tegnap temették el a fővárosi nemzeti Muzéumból. Az országban mindenfelé a legösszintebb részvétel nyilatkozott meg. Jászberény városában is a hivatalos épületeken gyászszalagok jeleztek az előkelő államférfi halálát, kit jász-sághoz is a Kleger család után rokonság fűzött. Temetésén vármegyénk is képviselve volt.

— **Foltin kananok kandelaberei.** A nemes jótékonyágról és áldozat készségéről ismeretes második jász prépost kananok Foltin János az egri főszékes egyházban is örök időkre bejegyzett neve az alkotók közé. Ugyanis most nem rég állították fel a székesegyház egyik tő diszét képező, művészi kivitelű 6 arany kandelabert, melyeket Foltin János prépost kananok készíttettek a saját költségén. A kandelaberek művészi remekai a hazai iparnak és daraboként mintegy másfélszer korábban kerültek. A nemes lelkű főpász csak nem régiben adott szíves templomát szülőhelyének: Jásziskérnek.

— **Az új járási állatorvos.** Turi Nagy János az ide Vavra József helyébe kinevezett m. kir. járási állatorvos e hó 1-én foglalta el hivatalát. Lakása VI. kerület Thököly-utca 16. szám alatt van.

— **Jégvíhar.** Pénteken délután a város délkélti irányából terhes felhők vonultak fel a horizontra s kisvártatva orias vihar tört ki záporosóval és szerencsére ritka apró szemű jéggel. A vihar utáni momentum hírek a szőlő földek területéről nyugtalanságok voltak, a tegnapi napon azonban több irányból beszerezett értesülések szerint meggyőződünk, hogy a jég a holt volt is. jelentéktelen volt s a szőlőkben kárt nem okozott.

— **Egázott gyermek.** Lakatos József helybeli földműves ember t. hó 4-én csútrónok Veréblyői jövet a Bajnok és Bagoly-utca keresztezésénél kocsijával elgázolta az akkor éppen utthaladó Kis Ádám László nevű 9 éves kis iskolás fiút, aki fején étvetésével valóhat sérüléseket szenvedett. A vizsgálatlan kocsis ellen megindították az eljárást.

— **Esküvő Torma István helybeli állami tanyai elemi iskolai tanító holnap hétfőn délután vezetett oltárhoz arját: Erdő Hermia szintén helybeli állami elemi iskolai belterületi tanítónő.**

— **Országos vásárunk.** A jászberényi legközelebbi tavaszi országos vásár e hó 14- és 15-én fog megtartani. Első na-

pon — mint rendszeren állatvásár lesz, hozzá vászmentes helyről mindenemmi állat felhajtható s második napon kirakódó vásár.

— **Gyomor és bethurtonnál** a rég bevált Ferenc József-keserűviz páratlan gyógyító ereje az egész világon elismert. A szervezet ezen tiszta ásványvizet kitűnően bírja, mert oldó és elvezető hatása minden fájdalomtól ment és még súlyosabb esetekben sem okoz kellemetlen mellékhatásokat.

A párisi orvosi akadémia, valamint Nyugatepóra legkiválóbb belgyógyászai a hazai „Ferenc József”-keserűviz természetes vegyi összetételéről és gyógyhatásáról a leghízelgőbb módon nyilatkoznak.

A párisi orvosi akadémia, valamint Nyugatepóra legkiválóbb belgyógyászai a hazai Ferenc József-keserűviz természetes vegyi összetételéről és gyógyhatásáról a leghízelgőbb módon nyilatkoznak.

Az igazi Ferenc József-keserűviz a gyógykezelések egyik legerősebb része és évenként csak millió palackban az egész világra szétküldetik. Kérjünk a fűszerkereskedésekben határozottan valódi Ferenc József-keserűvizet, nehogy valamely csekély értékű utánzatot kapjunk.

— **Nyilvános számlás és köszöntő.** A jászfényvári iparos kör a saját pénztára javára április hó 17 és 23-an mákedül színelőadást tartott, mely alkalommal előadták, Az ördög mátkája című 3 felv. számú, — Az előadás sikerjét bizonyítja hogy a kör részére a nagy dolgok kiadások után is még 100 korona tiszta jövedelem maradt.

De nem csak anyagilag ha nem erkölcsileg is fényesen sikerült, amennyiben a szereplők mindegyike teljesen bele talált magát szerepébe s a mi különösen dicséretre válik a mákedülöknek, minden sugár nélkül kitűnően játszottak. Hogy azonban ezen mákedülői előadás úgy erkölcsileg mint anyagilag jól sikerült Márkus János tanító őrök köszönetét, ki fáradságos időt nem sajátva hitelesen hozott határozatából kifolyólag a kör nevében a legösszinteb és legnagyobbb köszönetemet fejezem ki, s az összes felül fizetőknél ez uton nyilvánítottam a köszönetemet az iparos kör nevében. Jászfényváru 1911 május hó, Dugovits Ferenc élők

— **Mozi a ligetben.** A városligeti remek terevű kies mulatóknak parkja már csaknem teljes lombdíszen áll. Halás István a mulató bőrlője az idei szezonban is mindent elkövet. hogy a közönség kéneimtel hiven szolgálja. Több tapasztalás szerint igen jó italokat tart. (Ha rossz lesz, teljes biztonsággal várhat a megrovási kalandra. — Borkostoló) Esténként érdekes és szép kiállítású villamos színház van ajánlunk a közönség figyelmébe.

— **Meglopott pincérfány.** Egyik helybeli vendégében szolgáló Vörös József pincérfányok lakásáról, a ládajából ismeretlenre a héten 80 koronát kitévő megkaporgatott pénzcséjét ellopta. A lopást úgy követte el, hogy a láda kulccsal felnyitotta és ismét bezárta. Ebből következtelve az enyveskező vendég igen járatos lehetett a leány lakásán. A rendőrség nyomoz a tolvaj után.

— **Megőrült.** Tegnapra virradóra Tóth Gusztáv helybeli elsőkerületi cizmadia mestere az elmezavai jelei mutatkozta. Hozzá tartozó kívánságára arzenallal beszállították az Erzsébet-kórház megfigyelő osztályára.

— **Kedves vendégek.** Kellemetes vendégek voltak e héten Páldékai János helybeli lakos házánál, névszerint Cseréji János és Pinter István, akik a házúráda leányával történt enyvelés és beszélgetés után — legmagyobb valószínűség szerint, mert nem valami előzőleg fogadtatásban részesültek — távozzaban a ház ablakait mind bezárták. A szélemes utvárlásait most a rendőrkapitány vonja kérdőre a derek gavallérokat.

— **Előírte a karját.** Dinnyer Emma helybeli leány került lakosnőnél gondozásban levő egy kis menhelyi gyermek, fogynegynem az egyik kurti előtt. A valószínűleg gondatlanságból eredő szennyezőtlenségi esetben a rendőrség vizsgálatot indított.

Vidéki rövid hírek.

— **Az apati gimnázium létesítése** ügyében szombaton tartottak a képviselői ülést után értekezletet, mely alkalommal megállapodtak a létesítendő kat. gimnázium helyének kijelölését illetőleg.

— **Választás Ladányon.** Jászladány közeg képviselőültséje a múlt héten választotta meg közlegi inroknak Tóth József ottani adóveghajót.

— **Öngyilkos csecsemő.** Pusztakürtön Agócs János gazdaság cseléd 16 hónapos kislánykaja az ott felejtett maróliget egy őrzetlen pillanatban megitta, mielő orvosi kink között rövid pár óra múlva meghalt.

— **Iskolák bezárása.** A tiszaszajóli elemi iskolákat az ott uralgó himlőjárvány miatt a hatóság bezáratta. Hir szerint ebben a tanévben már nem is nyitják meg azokat.

— **Bicskázó siketnéma.** A múlt hónapokban ismét nagyobb szabású utcai kéréselés folyt le Szolnokon. Egy sereg szíhanc megkésélte Timár István legényt. A dolgok dolgan érdekes az, hogy a bicskások a tény elkövetésének vádját egy Dencz Sándor nevű siketnéma kénki, aki — gondolják — úgy sem tud vallani és védekezni.

— **Iparosok ünneplése.** Eger városának két érdemes iparosát ünneplették a héten id. Tancos Lajos festőt és Balkay Béla asztalos, akiket érdemeik elismerésére a Keresztény Iparos kör lefestetett. Képek leplezése nagy ünnepségek között ment végbe.

— **Próbábil.** Szolnokon mult szombaton fényes gyermekball zárt be Róka Pál ottani táncosító táncparólamát, melyben Szolnok város egész intelligenciája részt vett.

— **Földgáz Nagyváron.** Nagyváron közönségen arizáltak torasa közben 100 méter mélységben földgázra bukkantak. Most a hatóság kitérőlegzést erővel folytatja a tetteforó kutatásokat.

— **Vásár Jákóhalmán.** A szomszédos Jászakóhalma közönségen szerdán tartották meg az országos vásárt, mely a hajnali erős időben igen nehezen kezdődött, de az idő derülésevel később közepes arany énlátás és kereszt el fejlődött ki. Nagyobb rendezvények nem történt.

— **Hatvan városán.** Hatvan közönség utatóság epületet emeltet, az építésgre vonatkozó felhívási jóváhagyás, a múlt napokban érkezett le a közönségtől, így már meg is kezdik azonnal az új díszes városán építkezési munkát a gy.

— **Öngyilkos vendégek.** 36 ny díszes városba érkeznek e hó 9-én a Magyar Szőlősgazdák Orsz. Egyesületének küldöttjei, kik a város borászati téren való fejlődését fogják megtekinteni. Az ottani bortermelő szövetkezet nagy ünneppéggel fogadja a kirándulókat.

Szinészet.

Ma van az utolsó előadás. Miklósy Gábor színtársulata a jászberényi első s hosszabb időre tervezett szerezését a mai napon bezárja. Utóljárva meg ösöse ma a függöny s valószínű, hogy jó ideig nem is húzzák fel újra. Tudjuk, érezzük ezt mindnyaján, akik a színházba jártunk s egy-két este kivételével tanai voltunk azon óriási különbségnél, mely a Miklósy Gábor színtársulata által Jászberény város közönségének nyújtott, magas nívón álló művészi előadások, és a közönség megmagyarizáhatatlan lanyha színpártolása között állandóan mutatkozik.

Jászberény város közönsége sokkal marad adása Miklósy Gábor színtársulatának s bizony, nagyon meg kell változnia, ha azt akarja, hogy még egyszer alkalm nyíljenek arra, hogy ezen tartozását leróhassa.

Amig az országban megalakított szini kerületekbe belépő városok nem vállalják saját kötelességüket azt, hogy a kerületi igazgatónak első sorban is megfelelő színházi helyiséget díjtalanul bocsássonak rendelkezésére, amig az ugynevezett színházi bizottság működése nem terjed tovább a semmivételnél és a színházi bérletiek aláírásának megtagadásánál s amig a kerületi városok nem tartják szükségesnek a nemzeti színészet felvirágoztatása érdekében a társulatok fenntartásához megfelelő szubvencióval hozzájárulni, addig az országos színezésügyileten különben sem a legszerencsésebb pillanatban megszületett kerületi rendszer eszméje sohasem fog igazán megvalósulni, egy csöppet sem lesz áldásos az igazgatókra nézve, és addig csupán azok a városok számíthatnak a Miklósy társulathoz hasonló igazán jó társulatokra, ahol a művészetek iránt lelkesültni tudnak, ahol előrehaladottabb amúptólás és ahol — Kassai Vidor szavaival éke — „megtanultak színházba járni, színdarabot nézni!”

Hisszük és reméljük, hogy Jászberény város társadalmának azon kisebb része,

akikben meg van minden föntebbi jó tulajdonság, nemcsakára győzni fog azon nagyobb rész fölött, akikben — sajnos — még most semmi sincs meg abból, s ha majd Miklósy Gábor jövőre el fog jönni hozzánk, úgy akkor majd megtalálja mindazt, amivel Jászberény város közönsége, most neki adása maradt. — Adja Isten, hogy úgy legyen!

Szerdán Farkas Imre tisztv levegőjű, kedves szép darabja, az „Iglói diákok” került színe a legtekélyesebb előadásban, de talán az eddigi összes előadások között a legkevesebbet közönségtől. Pedig azok, akik egyébként el szoktak jönni és most nem voltak ott, sajnálhatják, hogy ezt az estét elmulasztották. Annyi nyílt színen kitérő teps, olyan ének hangulat, annyit kacagás talán még egy előadásban sem volt, mint ezen az estén. Miklósy Gábor, Földess Vilmos, Váradi Izsó, Arnold Antal és az egyetlen nő szereplő: Kovács Margit mindannyian remekül pompásan játszottak, de kivétel nélkül jók voltak kisebb szerepekben a többiek is. Dehát hiába, ez nem modern, szerelmes történet, hanem csak kedves „diákörténet” volt. Ennek nem volt varázsa! Erre még a diákoknak sem volt szabad előjönnök!

Csütörtökön Miklósy Gábor jutalomjátékául a „Sárga lilium”, Biro Lajos darabja került előadásra. A közönség teit házal jutalmazta a kitünő direktort és színészt, ki Peredi Jenő orvos szerepében tette magát előtünk még nagyobb, mint amilyenek már eddig ismertük. Judith szerepében örömmel láttuk ismét Lörinczy Erzsit, kinek művészi előadásait sohasem fogjuk elfelejteni. Kitünő volt mint Thurzó főhadnagy Földess Vilmos és szépen játszották a nagyherceg szerepét Vándory Géza. A három es fél óráig tartó darabot mindvégig nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség.

Pénteken Lehár Ferenc operettje: a „Hercegisasszony” került előadásra megint kis közönséggel.

Tegnap, szombaton Váradi Izsó jutalomjátékául Bródi Sándor darabja: a

„Médikus”, s ma, vasárnap d. u. a „Kis cukros” és este utolsó előadásul Guthi Soma kitünő bohózata: a „Kormánybiztos”

Es most, midőn egy utolsó pillantást vetünk az elvezetés, gyönyörű estékre, melyekben most az elmúlt három hét alatt volt alkalmunk részülni, még egyszer kénytelenek vagyunk leszögezni azon tényt, hogy ilyen társulat még nem volt Jászberényben, s midőn bucsút mondtunk e derék társulatnak, a Miklósy Gábor, Lörinczy Erzsit, Földessy, Váradi, Szigeti, Kovács Margit, Arnold és a társulat összes tagjainak nevéről csokort kötünk, s mindenki mellé egy-egy bábragut tölünk. — A viszontlátásra! — y.

5507

1911

Arlejtési hirdetmény.

Jászberény r. t. város az emeletes városháza kibővítési munkálataira zárt írásbeli árlejtést tart.

Arlejtési feltételek, terv, költségvetés a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A munkálatokra előirányzott összeg 44643 kor. 65 fill.

Pályázni lehet az egyes munkanemekre. kőműves, ács, asztalos, lakatos, mázó, öveges stb. külön-külön is.

Bánatpenzül a vállalati ár 10% -ot kitéve készpénz vagy ovadékképes értékpapírról szóló városi házi pénztári nyugta az ajánlatokhoz csatolandó.

Az ajánlatok 1311 év június hó 1-eje délelőtt 11 óráig adhatók be a polgármesteri hivatalban ezen felirással: „Ajánlat a Jászberény városház kibővítési munkálatra”.

Utóajánlat nem fogadtatik el s az ajánlatok ugyan az nap d. e. 11 órákor bontatnak fel az érdeklődők jelenlétében.

Egyébként a közszállítási szabályrendelet irányadó.

Jászberény, 1911. május hó 4.

Konczek István
polgármester.

Kóczyán Kálmán fűszer- és csemegeüzlete

Jászberényben, a nagytemplommal szemben. ::

Nyári idény alatt üzletben kaphatók:

vanília, csokoládé és magyoro-töltelékkel lepénykék, fagyalt-feltájalásnál nélkülözhetetlen.

Több nagyságban

karlszbádi ostyák

melyeknek használatával könnyen a legízletesebb **torták** előállíthatók.

Legkedveltebb

gyermek-tápszerek

Nestlé-féle gyermektápláló, tápiáka, zabdara,

gyermek-kétszersültek

valamint

karlszbádi kétszersültek.

Allandóan

jégbehűtött, gyári töltésű

barna valamint

világos

SÖR

kapható. Minden hétfőn frissen hentesáruk.

Különlegességek:

Kointró francia : egészségi :

likőr,
szarvasgomba
pástétomokhoz

Kitünő
baracklevár
(szavatolt tiszta).

A kat. Sajtóegyesület levélzáró-bélyegeinek új sorozata

már megjelent és kapható!
12 különböző kép!
4 színváltozat!

Megrendelhetők: a Kat. Sajtóegyesület központi irodájában:

Budapest, Ferenciek-tere 7.

V. lépcső, 1. emelet.

1 ív (12g db) ára 2.40 R. 1 db 2 fill.

A legkisebb mennyiség, melyet postán bérmentve küldenek, fél ív (60 db) ára 1.20 K.

Rendeljen belőlük utalványon és jelezze, hogy levélzáró-bélyegét kíván!

A pénz előre beküldendő!

Hitel nincs! Hitel nincs!

Vásárolja és terjeszse e

bélyegeket!

Lapelárusítók sürgösen kerestetnek

PESTI PÉTER

könyvnyomdájába.

Keresztény napilap.

UjLap

Hétköznapi szám ára 2 f.

Vasárnapi szám ára 4 f.

144hoz hűtve egy óra

60 fillér.

Szülők figyelmébe!

Frankfurti tanár: Dr. Schöpfler
s kitűnő új gyógyszerere, a

CALCARIN

(NÉMETORSZ. BAN SAUERKALK)

segít gyermekek fogzásánál, szív-
görcsnél, angolkórnál, csontbeteg
ségeknel, sápkórnál. Sanyra gyer-
mekek rövid idő a CALCARIN-tól
megerősödnek, gyermekes nők csont-
foglalójának, fogpusztulása azonnal
megszűnik.

Főraktár: **Szkovmál Jenő**
gyógyszerésznél
UJSZÁSZ.

Magyarország minden helybéli gyógyszerésznél.

Elsőrendű
könyv-
nyomdai
műintézet

Pesti Péter

Jászberényben.

Elvállal:
mindennemű
e szakmába
vágó munká-
kat, valamint
új ügyei
irodák teljes
nyomatvány
berendezé-
sét.

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtó és irodalmi iradalom föl-
tendíteni, versenyképessé tenni és a
leghatékonyabb körben elterjesz-
teni. E végből szellemi és anyagi
erőket mozgósít, a kat. tár-
sadalom szervezi és egy nagy
sajtóalap létesítésére törekszik.

Tágja lehet minden keresztény
férfi vagy nő — a rendes tag
legkevesebb legalább 1 K (vagyis
egész évre 2 K) tagdíjat fizet. —
A jötevők tagok sorába tartozik
aki évenként legalább 10 koroná-
val járul az egyesület céljai-
hoz. — Alapító tagként szere-
pel az, aki egyszerre (vagy
részletekben 2 éven belül) leg-
alább 200 koronát áldoz a ma-
gasztos célra. — Disztag címe
illeti meg azt, aki legalább 1000
K összeget adományoz a sajtó-
alap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Ferenciek-tere 7, V. lépcs. 1. em.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a Főtitkár
megrendeléseim tisztelteti értesítésén,
miserint üzletemet f. év május 1-én
IV. Ferenc József-rakpari 9., 1. em.
helyezem át. Szives tudomásul véte-
let kérvé

mely tisztelhetet vagyok

Muts János

post. pozták és egyházi
postakészítő

Budapest, IV. Ferenc József-rakpari 9.

„PFAFF“ varrógép villanyerőre!!! Legelső és megtartásában a
világon Öröknek 3 illert fogaszt órási munkaképe-
ség mellett. Többet dolgozik, mint 30 más fajta varró
gép. Bebizonyított dolog és am' 40. minden barátság nélkül. — Ajánlja
Singer-Central-Robbin karkahá-
jós-balkaros varrógépeket házi
és ipari célokra. Nagy rakítart tart arany- és ezüst dísz tárgyakból, melyek
ezüstneműekből, ékszer-ek, evőeszközök- és nagy választékban. Eivállaja toronyorák fel-
állítását és javítását, fali-
és zsebórák, ékszer-ek, minden-
nemű tárgyak javítását továbbá házi villanycsengőh
nagy rakítára. Európa összes gyár-
naiknak varrógépeiből nagy rakítart tartok, s így a varrógépek legol-
csóbban nálam szerethetők be. — Műhimzés és applikáció munkáit in-
gyen tanítom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek.

Spekonya Lajos

PLATTA ANTAL UTODA
órász, ékszerész és mechanikus
Jászberény, a Jászkerületi Nép-
bank épületében.